

DECIZIE

21 martie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Iulia Sîrcu
Galina Stratulat
Ion Druță

examinînd, fără înștiințarea participanților la proces, recursul declarat de către Ciumac Nicolae,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a lui Ciumac Nicolae împotriva Societății pe Acțiuni „Semințe-Agro”, intervenient accesoriu Inspectoratul de Stat al Muncii cu privire la declararea nulității clauzei din statutul societății pe acțiuni, statutului societății pe acțiuni înregistrat la 29 decembrie 2008, clauzei din contractul individual de muncă din 02 august 2004, contractului individual de muncă din 18 noiembrie 2005, anularea ordinului de desfacere unilaterală a contractului individual de muncă, restabilirea în funcție, încasarea salariului și altor plăți pentru lipsa forțată de la serviciu, restanței la salariul neachitat, indexării salariului neachitat în termen, penalităților de întârziere, ratei inflației, compensației pentru concediul medical, compensației pentru concediul de odihnă nefolosit și repararea prejudiciului moral,

împotriva încheierii Curții de Apel Comrat din 05 octombrie 2017, prin care a fost suspendat procesul în ordine de apel

c o n s t a t ă :

La 02 ianuarie 2007 Ciumac Nicolae a depus cerere de chemare în judecată împotriva SA „Semințe-Agro”, solicitînd restabilirea în funcția de director al SA „Semințe-Agro” începînd cu 01 ianuarie 2006; încasarea salariului mediu lunar pentru perioada absenței forțate de la serviciu începînd cu 01 ianuarie 2006, penalității de întârziere și coeficientului ratei inflației; salariului mediu lunar neachitat în întregime pentru perioada 02 august 2004 – 01 ianuarie 2006, penalității de întârziere și coeficientului ratei inflației; penalității de întârzieri în mărime de 5.763,91 lei pentru perioada 31 decembrie 2005 – 01 mai 2006; anularea ordinului nr. 137 din 31 decembrie 2005 privind desfacerea unilaterală a contractului individual de muncă și repararea prejudiciului moral.

La 15 februarie 2007 Procuratura r-lui Căușeni în interesele SA „Semințe-Agro” a depus cerere reconvențională împotriva lui Ciumac Nicolae, solicitînd încasarea din contul ultimului în beneficiul SA „Semințe-Agro” sumei de 1.321.279 lei cu titlu de datorie.

La 27 ianuarie 2009 Ciumac Nicolae a depus cerere de chemare în judecată împotriva SA „Semințe-Agro”, intervenient accesoriu Inspectoratul de Stat al Muncii, solicitînd încasarea restanței la salariu în mărime de 106.469 lei, penalității de întârziere în mărime de 106.469 lei și indexării salariului neachitat în termen în mărime de 106.469 lei.

Prin încheierea Judecătorei Căușeni din 19 iunie 2009 au fost conexeate într-un singur proces cauza civilă la acțiunea lui Ciurac Nicolae împotriva SA „Semițe-Agro” cu privire la restabilirea în funcție, încasarea salariului pentru perioada absenței forțate de la serviciu, penalității de întârziere și coeficientului ratei inflației, salariului mediu lunar neachitat în întregime, anularea ordinului de desfacere unilaterală a contractului individual de muncă și repararea prejudiciului moral și acțiunea reconvențională a Procuraturii r-lui Căușeni în interesele SA „Semițe-Agro” împotriva lui Ciurac Nicolae cu privire la încasarea datoriei, cu cauza civilă la acțiunea lui Ciurac Nicolae împotriva SA „Semițe-Agro”, intervenient accesoriu Inspectoratul de Stat al Muncii cu privire la încasarea restanței la salariu, penalității de întârziere și indexării salariului neachitat în termen.

Pe parcursul examinării cauzei, și anume la 06 iunie 2011, reclamantul Ciurac Nicolae și-a concretizat pretențiile din acțiune, solicitând anularea ordinului nr. 137 din 31 decembrie 2005 emis de către SA „Semițe-Agro” privind desfacerea unilaterală a contractului individual de muncă, restabilirea în funcția de director al SA „Semițe-Agro”, încasarea din contul pârâtei în beneficiul său salariului pentru perioada absenței forțate de la serviciu; sumei de 102.204 lei cu titlu de restanță la salariu; 102.204 lei cu titlu de indexare la salariul neachitat în termen; 1.833.771, 20 lei cu titlu de penalități de întârziere și coeficientului ratei inflației pentru perioada 02 august 2004 – 06 iunie 2011; 32.061,06 lei cu titlu de recalcul al compensației pentru concediul medical pentru perioada 02 august 2004 – 31 decembrie 2005; 13.436,09 lei cu titlu de compensație pentru concediul nefolosit la încetarea contractului individual de muncă pentru perioada 02 august 2004 – 31 decembrie 2005 și 100.000 lei cu titlu de prejudiciu moral, precum și cheltuielilor de judecată.

Prin încheierea Judecătorei Căușeni din 18 noiembrie 2011, a fost admis renunțul Procuraturii r-lui Căușeni la acțiunea reconvențională depusă în interesele SA „Semițe-Agro” împotriva lui Ciurac Nicolae cu privire la încasarea datoriei și încetat procesul în cauza civilă dată.

În cadrul ședinței primei instanțe din 12 noiembrie 2012, reclamantul Ciurac Nicolae și-a modificat parțial pretențiile din acțiune, solicitând anularea ordinului de concediere nr. 137 din 31 decembrie 2005 emis de către SA „Semițe-Agro”, restabilirea în funcția de director al SA „Semițe-Agro”, încasarea din contul pârâtei în beneficiul său sumei de 102.204 lei cu titlu de restanță la salariu, 741.600 lei cu titlu de salariu mediu lunar pentru absența forțată de la serviciu, 5.781.055,72 lei indexarea salariului neachitat în termen, 1.029.084,79 lei cu titlu de pierderi legate de neachitarea în termen a salariului în raport cu rata inflației, 32.061,06 lei cu titlu de compensație pentru concediul medical, 13.436 lei cu titlu de compensație pentru concediul de odihnă nefolosit și 5.000.000 lei cu titlu de prejudiciu moral.

Prin hotărârea Judecătorei Căușeni din 21 noiembrie 2012, acțiunea a fost admisă în parte, fiind anulat ordinul nr. 137 din 31 decembrie 2005 emis de către SA „Semițe-Agro” privind concedierea lui Ciurac Nicolae din funcția de director în legătură cu expirarea contractului individual de muncă. În schimbul restabilirii la locul de muncă a fost încasată din contul SA „Semițe-Agro” în beneficiul lui Ciurac Nicolae suma de 30.060 lei cu titlu de compensație suplimentară în mărime de 5 salarii medii lunare. A fost încasată din contul SA „Semițe-Agro” în beneficiul lui Ciurac Nicolae suma de 102.204 lei cu titlu de restanță la salariu, 497.083 lei cu titlu de salariu mediu lunar pentru absența forțată de la serviciu, 1.235.703 lei cu titlu de compensație pentru neachitarea în termen a salariului în raport cu rata inflației, 6.630.191 lei cu titlu de prejudiciu pentru reținerea din vina angajatorului a plății salariului, 13.436,09 lei cu titlu de compensație pentru concediul de

odihnă nefolosit, 30.000 cu titlu de prejudiciu moral, în rest, acțiunea a fost respinsă ca neântemeiată. A fost încasată din contul SA „Semințe-Agro” în beneficiul statului suma de 50.000 de lei cu titlu de taxă de stat.

Prin decizia Curții de Apel Bender din 23 mai 2013, au fost admise apelurile declarate de către SA „Semințe-Agro” și Ciumac Nicolae, casată hotărârea Judecătoriei Căușeni din 21 noiembrie 2012, cu remiterea cauzei spre rejudecare în prima instanță, în alt complet de judecată.

Pe parcursul examinării cauzei, și anume la 24 decembrie 2013, reclamantul Ciumac Nicolae a depus cerere de concretizare a pretențiilor din acțiune, solicitând în final, declararea nulității absolute: pct. 1 din art. 30 a Statutului SA „Semințe-Agro” și a Statutului SA „Semințe-Agro” înregistrat la Camera Înregistrării de Stat la 29 decembrie 2008, art. 2 din contractul individual de muncă încheiat la 02 august 2004, contractului individual de muncă încheiat la 18 noiembrie 2005; anularea ordinului nr. 137 din 31 decembrie 2005 emis de către SA „Semințe-Agro” privind concedierea lui din funcția de director în legătură cu expirarea contractului individual de muncă; restabilirea lui în funcția de director al SA „Semințe-Agro”; încasarea salariului și altor plăți (adaosuri, premii) prevăzute de contractul individual de muncă, 102.204 lei cu titlu de restanță la salariul neachitat, indexării salariului neplătit în termen, 11.641.377 lei cu titlu de penalitate de întârziere și 2.242.626 ce constituie rata inflației pentru perioada de la 02 august 2004 până la pronunțarea hotărârii, 32.061,06 lei ce constituie recalculul compensației pentru concediul medical pentru perioada 02 august 2004 – 31 decembrie 2005, 13.436,09 lei cu titlu de compensație pentru concediul de odihnă nefolosit la încetarea contractului individual de muncă pentru perioada 02 august 2004 – 31 decembrie 2005, 887.700 lei ce reprezintă calculul salariului pentru absența forțată de la serviciu pentru perioada 01 ianuarie 2006 – 19 martie 2011 și 5.000.000 lei cu titlu de prejudiciu moral.

Prin hotărârea Judecătoriei Căușeni din 08 aprilie 2014, acțiunea a fost admisă în parte, fiind încasată din contul SA „Semințe-Agro” în beneficiul lui Ciumac Nicolae suma de 32.400 lei cu titlu de diferență la salariul necalculat și neachitat în baza contractului individual de muncă din 02 august 2004 pentru perioada 02 august 2004 – 01 august 2005, 54.000 lei cu titlu de premii trimestriale necalculate și neachitate în baza contractului individual de muncă din 02 august 2004 pentru perioada 02 august 2004 – 01 august 2005, 31.201,10 lei cu titlu de indexare a diferenței la salariul necalculat și neachitat, 51.159,80 lei cu titlu de indexare a premiilor trimestriale necalculate și neachitate în baza contractului individual de muncă din 02 august 2004 pentru perioada 02 august 2004 – 01 august 2005, 6.810,81 lei ce constituie diferența compensației pentru concediul de odihnă nefolosit la încetarea contractului individual de muncă din 02 august 2004 pentru perioada 02 august 2004 – 01 august 2005 și 5.000 lei cu titlu de prejudiciu moral, în total 180.571,71 lei, în rest, acțiunea a fost respinsă. A fost încasat din contul SA „Semințe-Agro” în beneficiul statului 5.367,15 lei cu titlu de taxă de stat.

La 17 aprilie 2014 și 08 mai 2014, Ciumac Nicolae prin intermediul reprezentantului său – avocatul Ion Cîrlig, în baza mandatului seria MA nr. 0146885 din 01 aprilie 2014 și procurii nr. 3425 din 30 aprilie 2014, a declarat apel nemotivat împotriva hotărârii Judecătoriei Căușeni din 08 aprilie 2014.

La 14 mai 2014, și SA „Semințe-Agro” a declarat apel nemotivat împotriva hotărârii Judecătoriei Căușeni din 08 aprilie 2014.

La 09 septembrie 2014, Ciumac Nicolae a depus cerere de apel motivată împotriva hotărârii Judecătoriei Căușeni din 08 aprilie 2014, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii primei instanțe, cu remiterea cauzei spre rejudecare în prima instanță.

La 18 noiembrie 2014, SA „Semițe-Agro” a declarat apel motivat împotriva hotărârii Judecătorei Căușeni din 08 aprilie 2014, solicitând admiterea acestuia, casarea hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii integral.

Prin încheierea Curții de Apel Comrat din 17 martie 2015, apelul declarat de către SA „Semițe-Agro” a fost restituit ca fiind depus în afara termenului legal.

Prin încheierea Curții de Apel Comrat din 05 mai 2015, a fost suspendat procesul în prezenta cauză civilă până la data intrării în vigoare a hotărârii judecătorești în cadrul procedurii de insolabilitate.

Prin încheierea Curții de Apel Comrat din 18 mai 2017, a fost reluat procesul în prezenta cauză civilă.

Prin încheierea Curții de Apel Comrat din 05 octombrie 2017, a fost suspendat repetat procesul în prezenta cauză civilă până la data intrării în vigoare a hotărârii judecătorești în cadrul procedurii de insolabilitate.

La 30 ianuarie 2018, Ciurac Nicolae a declarat recurs împotriva încheierii Curții de Apel Comrat din 05 octombrie 2017, solicitând admiterea acestuia, casarea încheierii instanței de apel, cu remiterea cauzei spre rejudecare în instanța de apel.

În susținerea recursului Ciurac Nicolae a invocat că atât el, cât și reprezentantul său – avocatul Cîrlig Ion în cadrul ședinței instanței de apel din 05 octombrie 2017 nu au depus și nici nu au solicitat verbal suspendarea procesului în ordine de apel în scopul depunerii cererii de validare a creanțelor în cauza civilă a SA „Semițe-Agro” în proces de insolabilitate.

Declară că de fapt a cerut instanței de apel examinarea în fond a apelului său și abia după devenirea irevocabilă a deciziei să înainteze creanțe față de SA „Semițe-Agro” în proces de insolabilitate.

În conformitate cu art. 263 alin. (2) CPC, recursul împotriva încheierii prin care s-a dispus suspendarea se poate declara atât cât durează suspendarea procesului.

În circumstanțele relevate, recursul declarat de către Ciurac Nicolae la 30 ianuarie 2018 împotriva încheierii Curții de Apel Comrat din 05 octombrie 2017, prin care a fost suspendat procesul în ordine de apel până la data intrării în vigoare a hotărârii judecătorești în cadrul procedurii de insolabilitate, se consideră a fi depus în termenul prevăzut de lege.

La 28 februarie 2018, în adresa SA „Semițe-Agro” în proces de insolabilitate a fost expediată spre cunoștință copia recursului declarat de către Ciurac Nicolae, cu înștiințarea necesității depunerii referinței, însă intimata nu și-a valorificat dreptul procedural respectiv și nu a depus referință în termenul stabilit.

Prin prisma art. 426 alin. (3) CPC, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Studiind materialele dosarului în raport cu argumentele invocate în recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul urmează a fi admis, cu casarea încheierii instanței de apel și restituirea cauzei spre rejudecare în instanța de apel, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 427 lit. b) CPC, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial încheierea, restituind pricina spre rejudecare.

Materialele dosarului atestă că la 17 aprilie 2014 și 08 mai 2014, Ciurac Nicolae prin intermediul reprezentantului său – avocatul Ion Cîrlig, în baza mandatului seria MA nr. 0146885 din 01 aprilie 2014 și procurii nr. 3425 din 30 aprilie 2014, a declarat apel nemotivat împotriva hotărârii Judecătorei Căușeni din 08 aprilie 2014, iar la 09 septembrie 2014, recurentul-apelant a prezentat partea motivată a cererii de apel, solicitând admiterea

acestui, casarea hotărârii primei instanțe, cu remiterea cauzei spre rejudecare în prima instanță.

Prin încheierea Curții de Apel Comrat din 05 mai 2015, a fost suspendat procesul în prezenta cauză civilă până la data intrării în vigoare a hotărârii judecătorești în cadrul procedurii de insolabilitate.

Prin încheierea Curții de Apel Comrat din 18 mai 2017, a fost reluat procesul în prezenta cauză civilă.

Curtea de Apel Comrat prin încheierea din 05 octombrie 2017, repetat a suspendat procesul în prezenta cauză civilă până la data intrării în vigoare a hotărârii judecătorești în cadrul procedurii de insolabilitate.

În susținerea soluției sale instanța de apel a făcut trimitere la faptul că avocatul apelantului Ciumac Nicolae – Ion Cîrlig în cadrul ședinței de judecată a depus un demers, prin care a solicitat suspendarea procesului în prezenta cauză civilă în legătură cu necesitatea depunerii cererii de validare a creanțelor în cadrul examinării cauzei civile privind intentarea procesului de insolabilitate în privința SA „Semințe-Agro”, apelantul fiind de acord cu poziția reprezentantului său.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră soluția dată în prezentul litigiu drept una arbitrară, or, instanța de apel s-a expus în privința raționamentului suspendării procesului în ordine de apel în prezenta cauză civilă, cu încălcarea normelor de drept procedural.

În conformitate cu art. art. 273 și 275 alin. (5) CPC, pentru fiecare ședință de judecată în prima instanță și în instanța de apel, precum și pentru fiecare act de procedură îndeplinit în afara ședinței (audierea martorului la locul aflării lui, cercetarea înscrisurilor și altor probe materiale la locul de aflare sau păstrare etc.), se întocmește proces-verbal. Procesul-verbal al ședinței se semnează de către președintele ședinței și de greșier.

Se reține că la actele cauzei se atestă procesul-verbal al ședinței instanței de apel din 05 octombrie 2017, data emiterii încheierii recurate, însă acesta contrar prevederilor 275 alin. (5) CPC, nu este semnat atât de către președintele ședinței de judecată, cât și de către greșier, or, obligativitatea semnării procesului-verbal este o condiție strict imperativă prevăzută de normele procedural-civile (f.d. 80, vol. IV).

Totodată, conform art. 275 alin. alin. (2) și (4) CPC, pentru a asigura plenitudinea procesului-verbal, în cadrul ședințelor de judecată se utilizează mijloace de înregistrare audio și/sau video ori alte mijloace tehnice. Utilizarea mijloacelor tehnice pentru înregistrarea ședinței de judecată se consemnează în procesul-verbal. Înregistrările audio și/sau video ale ședinței de judecată sunt folosite de greșier pentru a verifica exactitatea procesului-verbal.

Ține de menționat faptul, că Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Suprem de Justiție, vizualizând înregistrările efectuate pe compact discul (CD-R) nr. 2a-126/2014 06-2a-604-31072014, anexat la dosar, întru verificarea veridicității argumentelor recursului în raport cu procesul-verbal prezent la actele cauzei și cel înregistrat prin sistemul tehnic, a stabilit că procesul-verbal al ședinței instanței de apel din 05 octombrie 2017 prezent la f.d. 80 nu corespunde după conținut cu cel înregistrat pe compact discul enunțat, și anume atât recurentul-reclamant Ciumac Nicolae, cât și reprezentantul său – avocatul Cîrlig Ion în cadrul ședinței instanței de apel din 05 octombrie 2017 nu au depus și nici nu au solicitat suspendarea procesului în ordine de apel întru depunerea cererii de validare a creanțelor în cauza civilă a SA „Semințe-Agro” în proces de insolabilitate.

Prin urmare, se constată o discrepanță vădită între procesul-verbal al ședinței instanței de apel din 05 octombrie 2017 prezent la f.d. 80 și cel înregistrat pe compact discul CD-R nr. 2a-126/2014 06-2a-604-31072014, anexat la dosar, fapt ce nu este admisibil.

Or, procesele-verbale ale ședințelor de judecată trebuie să cuprindă în mod obligatoriu consemnarea tuturor acțiunilor instanței judecătorești în ordinea în care ele s-au desfășurat, inclusiv, dispozițiile președintelui ședinței de judecată, declarațiile, demersurile și explicațiile participanților la proces și ale reprezentanților lor etc.

Cu atât mai mult că, veridicitatea procesului-verbal al ședinței instanței de apel din 05 octombrie 2017 prezent la f.d. 80 creează anumite dubii referitor la faptul efectuării actului de procedură în situația în care acesta nu a fost certificat de către președintele ședinței și grefier prin aplicarea semnăturilor dâșșilor.

Pe cale de consecință, instanța de recurs concluzionează asupra necesității admiterii recursului declarat de către Ciumac Nicolae, casării încheierii Curții de Apel Comrat din 05 octombrie 2017 și remiterii cauzei spre rejudecare în instanța de apel.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că Curtea de Apel Comrat a emis o încheiere arbitrară, cu încălcarea normelor de drept procedural cu privire la obligativitatea întocmirii corespunzătoare a procesului-verbal și semnării acestuia de către președintele ședinței și de grefier, incompatibilă cu standardele legalității și temeiniciei unui act judecătorec, omisiunea care nu poate fi corectată de către instanța de recurs la examinarea cauzei în ordine de recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul declarat de către Ciumac Nicolae, a casa integral încheierea Curții de Apel Comrat 05 octombrie 2017 și de a restitui cauza spre rejudecare în instanța de apel, la faza primirii cererii de apel.

În conformitate cu art. 427 lit. b) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se admite recursul declarat de către Ciumac Nicolae.

Se casează integral încheierea Curții de Apel Comrat din 05 octombrie 2017, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a lui Ciumac Nicolae împotriva Societății pe Acțiuni „Semințe-Agro”, intervenient accesoriu Inspectoratul de Stat al Muncii cu privire la declararea nulității clauzei din statutul societății pe acțiuni, statutului societății pe acțiuni înregistrat la 29 decembrie 2008, clauzei din contractul individual de muncă din 02 august 2004, contractului individual de muncă din 18 noiembrie 2005, anularea ordinului de desfacere unilaterală a contractului individual de muncă, restabilirea în funcție, încasarea salariului și altor plăți pentru lipsa forțată de la serviciu, restanței la salariul neachitat, indexării salariului neachitat în termen, penalităților de întârziere, ratei inflației, compensației pentru concediul medical, compensației pentru concediul de odihnă nefolosit și repararea prejudiciului moral, cu remiterea cauzei civile spre rejudecare la Curtea de Apel Comrat, la faza primirii cererii de apel.

Decizia nu se spune nici unei căi de atac.

Președintele ședinței, judecătorul

Iulia Sîrcu

Judecătorii

Galina Stratulat

Ion Druță